

WSPOMNIENIE O PROFESORZE ROMANIE CZUBA 1928–2001

Prof. zw. dr hab. Roman Czuba urodził się 24.01.1928 roku w Wysokiem k/Zamościa. Szkołę średnią ukończył w Cieszynie. W 1947 roku rozpoczął studia na Wydziale Rolniczym w Wyższej Szkole Gospodarstwa Wiejskiego w Cieszynie, a kontynuował je i ukończył w Wyższej Szkole Rolniczej w Olsztynie w 1950 roku ze stopniem inżyniera rolnictwa. Stopień magistra nauk rolniczych uzyskał na Wydziale Rolniczym Uniwersytetu Wrocławskiego w 1951 roku, a następnie podjął pracę w szkolnictwie rolniczym, w tym w latach 1954–1961 na stanowisku dyrektora Technikum Rolniczego w Namysłowie. Pracując, równocześnie odbywał studia doktoranckie w Wyższej Szkole Rolniczej we Wrocławiu. W 1961 roku po uzyskaniu stopnia doktora nauk rolniczych objął kierownictwo Stacji Chemiczno-Rolniczej we Wrocławiu. Po habilitacji na Wydziale Rolniczym Wyższej Szkoły Rolniczej we Wrocławiu w 1968 roku przeszedł do pracy do Wrocławskiego Oddziału Instytutu Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach, w którym zorganizował Zakład Agrochemicznej Obsługi Rolnictwa (na początku pod inną nazwą) i kierował nim przez 25 lat. Jednocześnie w latach 1976–1981 pełnił funkcje zastępcy dyrektora IUNG ds. Stacji Chemiczno-Rolniczych. W roku 1976 uzyskał tytuł profesora nadzwyczajnego, a w 1985 roku tytuł profesora zwyczajnego. W 1998 roku został wyróżniony tytułem doktora honoris causa nadanym mu przez Akademię Rolniczo-Techniczną w Olsztynie. Od 1999 roku był honorowym Członkiem Komitetu Gleboznawstwa i Chemii Rolnej PAN.

Prof. zw. dr hab. Roman Czuba był wybitną postacią w środowisku nauk rolniczych, a jego działalność naukowa jest powszechnie znana w kraju i za granicą. Jest on autorem lub współautorem 110 oryginalnych rozpraw naukowych (w tym 18 opublikowanych za granicą), ponad 120 artykułów i doniesień naukowych oraz 21 książek i podręczników, spośród których najważniejsze to: *Nawożenie magnezem* (red.) (1975), *Agrochemiczne podstawy nawożenia* (1976), *Nawożenie* (red.) (1979, 1986), *Chemia rolnicza* (1981, 1988), *Wpływ nawożenia na jakość plonów* (1988), *Azot w glebach uprawnych* (1991), *Nawożenie mineralne roślin uprawnych* (red.) (1996). Prof. zw. dr hab. Roman Czuba jest również autorem i współautorem 10

patentów, głównie dotyczących technologii nowych nawozów wieloskładnikowych i ich stosowania.

Zainteresowania naukowe Profesora wychodziły naprzeciw potrzebom nauki, gospodarki rolnej i ochrony środowiska i dotyczyły szeregu ważnych problemów, m.in.:

- wpływu wieloletniego nawożenia na kształtowanie się zasobności gleb,
- interakcji między nawożeniem a plonowaniem i jakością roślin,
- produkcji licznych wersji nawozów stałych i płynnych,
- opracowywania nowych technologii nawożenia, uruchamiania i wdrażania ich w praktyce rolniczej,
- oceny gleb Polski pod kątem zawartości mikroelementów,
- rekultywacji gleb skażonych przez przemysł.

Profesor Roman Czuba współpracował ze znanymi w kraju i za granicą postaciami w dziedzinie badań z zakresu chemii rolnej m.in. Kazimierzem Boratyńskim, Tadeuszem Lityńskim, Mieczysławem Koterem, Józefem Goralskim i Bolesławem Świętochowskim. Osiągnięcia nauki polskiej w zakresie nawożenia prezentował na wielu sympozjach naukowych za granicą, m.in. we Francji, Turcji, Anglii, Szwajcarii, Hiszpanii, Niemczech, Holandii i Maroku.

Współpracował z przemysłem nawozowym i jego zapleczem naukowym. Efektem tego były liczne wdrożenia, w tym uruchomienie produkcji wielu nowych nawozów mineralnych oraz kilkudziesięciu płynnych nawozów wieloskładnikowych. W latach 1991–2001 zajmował się asortymentową modernizacją krajowego przemysłu nawozowego.

Profesor Roman Czuba był powszechnie cenionym organizatorem nauki zarówno na niwie krajowej jak i międzynarodowej. Przez wiele lat kierował zespołami w ramach problemów badawczych. Aktywnie uczestniczył w wielu organizacjach naukowych. Był m.in. członkiem Komitetu Gleboznawstwa i Chemii Rolnej PAN, Komitetu Nauk Chemicznych PAN, Komisji Nauk Rolniczych PAN Oddział we Wrocławiu, członkiem Wrocławskiego Towarzystwa Naukowego, Polskiego Towarzystwa Nauk Agrotechnicznych i Polskiego Towarzystwa Gleboznawczego.

Profesor Roman Czuba był członkiem Rad Naukowych: IUNG (1970–1995), IMUZ (1984–1991), INS (1969–1991), a w latach 1978–1981 również członkiem Rady Naukowej Międzynarodowego Instytutu Potasowego w Bernie (Szwajcaria). W latach 1984–1994 reprezentował naukę polską jako członek Prezydium Światowej Organizacji Nawozowej (CIEC).

Profesor Roman Czuba wypromował ośmiu doktorów nauk rolniczych. Posiada znaczący udział w rozwoju kadr naukowych w Polsce jako autor 179 recenzji prac naukowych, w tym: 56 recenzji rozpraw doktorskich, 40 habilitacyjnych, 43 na tytuł profesora i stanowisko profesora zwyczajnego oraz 40 superrecenzji na zlecenie Centralnej Komisji ds. tytułów naukowych. Z ramienia Rady Naukowej Międzynarodowego Instytutu Potasowego w Bernie oceniał również prace konkursowe młodych pracowników nauki z różnych krajów Europy.

Za swoje osiągnięcia naukowe był wielokrotnie nagradzany nagrodami państwowymi, resortowymi (w tym Ministra Rolnictwa Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej, Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki, Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych, Ministra Edukacji Narodowej), regionalnymi i uczelnianymi. Za swoje zasługi w pracy zawodowej został odznaczony m.in. Złotym

Krzyżem Zasługi, Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski i Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski.

Był też wieloletnim czynnym członkiem Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Rolnictwa przy NOT, za co został odznaczony Srebrną i Złotą Odznaką Honorową NOT oraz tytułem honorowym Twórcy Nowej Techniki za osiągnięcia naukowo-techniczne.

Zmarł w pełni sił twórczych 29 marca 2001 r.

Zofia Spiak

